

Sud je u cit. sporu, na temelju mišljenja vještaka, cijenjenoga stručnjaka i iskusnog praktičara na području spasavanja na moru, čitavu operaciju ipak okvalificirao kao spasavanje, jer su se formalnopravno ispunili odredjeni bitni uvjeti. Međutim konkretno spasavanje dobilo je i epitet tzv. "najlakšeg načina", čime se jasno htjelo istaći da se radilo o graničnom slučaju. Stoga je i dosudjena nagrada daleko ispod petita tužbe.

I.G.

B) Odluke stranih sudova i arbitraža

KUĆA LORDOVA

Presuda od 18.VII 1973.
(Rasprava zaključena
2. IV 1973)

E.L.Oldendorff & Co. G.m.b.H.
c/a Tradax Export S.A.
Brod "Johanna Oldendorff"

Brodarski ugovor na putovanje u određenu luku ("port charter party") - Stigli brod ("arrived ship") - Stigli brod je brod koji je stigao na mjesto unutar luke gdje je uobičajeno da brodovi čekaju na vez - Pretpostavka je da je na tome mjestu brod na neposredno raspolaganje naručitelju - Protudokaz dopušten - Pismo spremnosti može se s toga mesta predati, a stojnice počinju teći

Tužitelj brodovlasnik broda "Johanna Oldendorff" zaključio je s tuženim naručiteljem, Tradax Export S.A., brodarski ugovor na putovanje ("voyage charter-party") na formularu "Baltimore Berth Grain form C", u kojem je bila dana naručitelju opcija između nekoliko luka u Engleskoj, a on je uputio brod u luku Liverpool/Birkenhead. Brod je stigao 2.I 1968., pa je nakon nekoliko premeštaja po nalogu lučke oblasti brod morao sidriti kraj broda svjetionika, na dan 3.I 1968. u 14.40 sati u udaljenosti od 17 milja od mjesta iskrcavanja. Istovremeno dao je brod naručitelju pismo spremnosti (u 14.35). Na vez je brod bio pripušten tek 20.I 1968., pa je iskrcavanje započelo 21.I 1968. u 08,25 sati. Brodovlasnik traži da se stojnice za iskrcavanje računaju od 4.I 1968. u 08.00 sati, a tuženi naručitelj traži od 22.I 1968. u 08.00 sati, zavisno od toga kada se smatra da je brod "Johanna Oldendorff" stigli brod ("arrived ship").

Nadarbitar ("Umpire") je sudio u korist brodovlasniku, ali je postavio u obliku posebnog pitanja za sud ("special case") da li je tok stojnica počeo 4.I 1968. u 08.00 sati, ili pak 22.I 1968. u 08.00 sati, ili u isti sat 23.I 1968.

Prvostepeni sudac (Donaldson J.) stao je na stajalište da stojnice započinju teći 22.I 1968 (nije riješio pitanje 22. ili 23.I, jer je to bilo samo od teoretskog interesa, budući da je iskrcaj izvršen u obje alternative u toku stojnica), ali je žalio da tako mora postupati, jer da ga veže rješidba "The Aello" (1961). Apelacioni sud je većinom glasova (Buckley i Roskill LL.JJ.) potvrdio prvostepenu presudu i opet sa žaljenjem, smatrajući se obvezanim presudom Kuće lordova u "The Aello" (1961), a Lord Denning M.R. je odvojio mišljenje, smatrajući da se presuda "The Aello" može distinguirati od nazočnog slučaja i da bi se prema tome moglo u ovom slučaju uzeti da je brod "Johanna Oldendorff" bio stignuli brod na 4.I 1968, i to, jer je smatrao da treba na konkretni slučaj primijeniti načela temeljnog precedenta Leonis v. Rank (1908), koji je i Kuća lordova htjela primijeniti u "The Aello" (1961), upozoravajući na to da u slučaju "Aello" postoje pojedinosti kojih nema u "Johanni Oldendorff". Apelacioni sud je dopustio žalbu na Kuću lordova.

Kuća lordova je sudila u sastavu Lord Reid, Lord Morris of Borth - Y - Gest, Viscount Dilhorne, Lord Diplock i Lord Simon of Glaisdale. Judikat Kuće lordova je bio jednoglasan u tome da je preinačio dvije nižestepene presude i zauzeo stajalište da su stojnice započele teći 4.I 1968. u 08.00 sati, a četiri od pet članova vijeća su izričito stali na stajalište da stavljaju van snage pravilo iz presude "The Aello" (1961) (kako to mogu nakon deklaracije od 26.VII 1966), a jedan od njih (Lord Morris of Borth - Y - Gest) stao je na stajalište (analogno Lordu Denningu u Apelacionom sudu) da se može distinguirati ovaj slučaj od slučaja "The Aello". (Lord Morris bio je član vijeća koje je donijelo odluku u "The Aello".)

Bitni razlozi za stajalište Kuće lordova naročito su sadržani u govorima Lorda Reida i Lorda Diplocka.

Lord Diplock ističe kako razvoj judikature treba da prati razvoj prometa i da judikatura naročito mora nastojati da dodje do jasnih rješenja, a ne do takvih koja nameću teško u praksi provediva stajališta arbitrima i sucima. Lord Reid najprije upućuje na to što je sadržano u temeljnoj rješidbi o ovom pitanju, naime kada je brod "arrived ship", u slučaju Leonis v. Rank (1908). U spomenutom slučaju je Scrutton kao zastupnik uzimalaca u naval zastupao stajalište da rizik ponajmanjkanja slobodnog veza pada na brod, a zastupnik brodovlasnikov Hamilton isticao je da je brod stigao ako se nalazi u

poslovnom dijelu luke ("business part of the port"), pa je govorio i o komercijalnom dijelu luke. U tom slučaju su dva votanta, Lord Justice Kennedy i Lord Justice Buckley, obrazložila svoje votume i predsjednik vijeća Lord Alverstone C.J. je izjavio da se s njima slaže. Iz toga treba izvesti da po njegovom shvaćanju izmedju ta dva votuma nema razlike. U stvari radilo se o tome da je brod stigao nekoliko brodskih dužina dalje od mjestu na kojem je trebao biti privezan. Iako se i u ovom sporu naručitelji nastoje upirati o votum L.J.Buckley-a, Lord Reid polazi od toga da nema bitne razlike izmedju dva votuma i ustvraje na analizi votuma Kennedy L.J. U tom vctumu se ističe da treba tumačiti odnos stranaka s obzirom na trgovačku svrhu njihova posla i da je prema tome stignuli brod onaj koji "zapovjednik može staviti na raspoloženje naručitelju, tako da je brod koliko se njega (broda) tiče spremam da krca toliko blizu mjestu krcanja koliko to prilike dopušta". Kennedy L.J. je očito polazio s gledišta trgovačkog zdravog razuma ("commercial good sense"), ali to nije uzeo u obzir u drugostepenom judikatu u "The Aello" Parker L.J., koji je bio temeljem stavu Kuće lordova (većinskog judikata) u istom predmetu. Naime Parker L.J. je stao na stajalište da je razlika kada se radi o maloj udaljenosti kao u Leonis v. Rank (1908) ili 22 milje kao u "Aello", pa je izričito smatrao da je Kennedy L.J. smatrao da je komercijalni dio luke "onaj dio luke gdje brod može krcati ako ima raspoloživi vez". Lord Reid ne može prihvati da je ovaj zadnji dio jüdikata Parker L.J. ispravno tumačenje judikata Kennedy L.J. u Leonis (1908), jer bi to dovelo do apsurdnog zaključka ("absurd conclusion") da će se spor različito presuditi ako je uobičajeno mjesto za čekanje na vez u onom dijelu luke u kojem brod može biti krcan ili pak izvan tog prostora, iako nikakve komercijalne razlike ne bi bilo izmedju njih. Lord Reid smatra da se kod tumačenja prijašnjih odluka mora tražiti pravilni trgovački smisao rješenja, ali on ipak ne bi stavljao van snage rješidbu "The Aello" (1961) kad ona ne bi bila dovela do poteškoća u praksi. U konkretnom slučaju vidjelo se da je nadarbitar smatrao da je brod "arrived ship" već na sidrištu uobičajenom za čekanje na vez (17 milja udaljenom od veza), a jednako se tako izrazio i drugostepeni sudac. I drugostepeni suci, kako većinski dio vijeća koji je smatrao da je vezan odlukom "The Aello" kao i odvojeno mišljenje Lorda Denninga M.R, žale pravac kojim je išao "The Aello". Lord Reid postavlja slijedeće načelo: "Zato da bi jedan brod bio stignuli brod, ukoliko ne može odmah ići do veza, mora doći na poziciju unutar luke gdje je neposredno i stvarno na raspolaganje naručitelju. Ako je brod na mjestu na kojemu brodovi uobičajeno leže, brod će biti u takvoj poziciji osim u nekim izvanrednim prilikama, ali da te postoje mora dokazati

naručitelj." Dalje se kaže: ako se brod nalazi na nekom drugome mjestu u luci (naime različitom od onoga na kojem uobičajeno brodovi čekaju na vez), brodovlasnik će morati dokazati da je brod u jednakoj mjeri na raspolaganje naručitelju kao što bi bio da se nalazi u blizini veza za iskrcaj ili ukrcaj. Prema tome u konkretnom slučaju je brod bio na raspolaganje naručitelju i stoga su stojnice počele teći 4.I 1968. u 08.00 sati.

Lord Morris, nakon analize prijašnjih judikata, počevši od Sailing Ship "Garston" Co. v. Hickie (1885), smatra da se ovaj slučaj može distinguirati od "The Aello" (1961) s razloga što je u netom spomenutom precedentu brod bio 22 milje daleko od mjesta iskrcaja, i što mu je bio zabranjen ulazak u luku bliže, tj. do mjesta gdje se redovito vršio ukrcaj i iskrcaj žita i to privremeno u izvanrednim okolnostima, ali prihvata rješenje ostalih članova vijeća u konkretnom slučaju tj. da stojnice počinju teći u 08.00 sati 4.I 1968.

Viscount Dilhorne analizira judikate u Leonis (1908) i u "The Aello" (1961), pa dolazi do zaključka da se mora odstupiti od potonjega i prihvatići ono tumačenje slučaja "Leonis" koje je prije rješidbe u "The Aello" prevladavalo. Postavlja pravilo da je brod stigli brod u luku, iako nije mogao ići izravno na vez, ako je stigao u onaj dio luke u kojemu brodovi obično čekaju radi ukrcavanja ili iskrcavanja prije nego što mogu ići na vez ili pristan (dock). Na tome mjestu je brod stvarno na raspolaganje naručitelju za ukrcaj odnosno iskrcaj, pa se taj dio luke mora smatrati u trgovackom smislu kao dio luke. Ako se brod unutar luke nalazi na nekom drugome mjestu, on će biti stigli brod ("arrived ship") ako se na tome mjestu može staviti na stvarno raspolaganje naručitelju. U skladu sa zauzetim stajalištem stojnice počinju teći 4.I 1968. u 08.00 sati.

Lord Diplock daje opširno tumačenje operacija koje se vrše na temelju brodarskih ugovora kojima je odredište neka luka (za razliku od takvih u kojima je to određeni privez ili dock), pa nalazi da je stigli brod onaj brod koji unutar luke (kao u konkretnom slučaju, budući da sidrište o kojem se radi spada pod nadležnost lučke oblasti u Liverpoolu) čeka red za vez, ako se radi o luci u kojoj se vez dobiva po redu, zatim na kojem mjestu naručitelj može brodu javiti čim dobije prazni vez i s kojeg mesta brod može brzo stići na vez. Ovaj votant ističe kako je praksa slijedila prilike u brodarstvu, jer je "Court of Exchequer" (jedan od prvostepenih sudova prije pravosudne reforme od 1873-1875) u Kell v. Anderson (1842) sudila da jedrenjak koji čeka na udaljenosti od 22 milje na vez nije stigli brod, jer će on morati čekati na povoljan vjetar za ulazak u užu luku, ali je u slučaju Brown v.

Johnson (1842) sudjeno da je stigli brod jedrenjak koji je bio unutar pristana u kojem je bilo više vezova, pa je bilo moguće dopremiti jedrenjak na mjesto krcanja odnosno iskrcaja unutar kratkog vremena. Lord Diplock smatra dakle da je stigli brod onaj brod koji je na uobičajenom mjestu za čekanje na kojem je na raspolaganje naručitelju tako kako bi bio u blizini veza, a da pada na teret naručitelju zakašnjenje u pronalaženju veza za brod. Izričito se poziva na deklaraciju od 1966. za stavljanje van snage "The Aello" i nalazi da su stojnice počele teći 4.I 1968. u 08.00 sati.

Lord Simon of Glasidale slaže se s judikatima Lorda Reida i Diplocka u cijelini.

Prema tome stojnice počinju teći u konkretnom slučaju na sidrištu luke Liverpool/Birkenhead 4.I. 1968. u 08.00 sati.

(LLR 1973, str.285)

E.P.

Pojam "arrived ship" u engleskom pomorskom pravu

Rješidba Kuće lordova u "Johanna Oldendorff" je jedna od rijetkih rješidaba u kojoj se primjenjuje ovlaštenje koje si je Kuća lordova uzela deklaracijom od 1966., naime da sudska vijeća Kuće lordova mogu mijenjati vlastite precedente, kao što su to uvijek mogli Vrhovni sud SAD i Sudski odbor Tajnog savjeta u samoj Engleskoj. Do takve rješidbe je došlo zbog toga što je za početak toka stojnica, a s tim u vezi i za eventualni početak toka prekostojnica, odnosno naknade za zadržavanje bitno utvrditi kada je brod stigao, tj. kada je "arrived ship". Članovi vijeća u ovom slučaju su naročito isticali da je razlika prema tome da li se radi o "port charter party", o "dock charter party" ili o "berth charter party". Naime u brodarskim ugovorima u kojima je ugovorenod da brod mora stići na određeni vez ili u određeni dock u kojem ima više vezova, brod će stići samo onda kada stigne na vez ili u dock, pa se dosljedno tome neće prije toga časa moći govoriti o tome da je brod stigli brod. Međutim kod "port charter party" je potrebno utvrditi kada je brod stigao u luku.

Prvi put se to pitanje načelno postavilo u sporu Leonis Steamship Co. Ltd. v. Rank Ltd. (1908), jer se spor u slučaju Sailing Ship "Garston" Co. v. Hickie Co. (1885) odnosio na sasvim određenu robu i luku. Slučaj Leonis je presudjen u korist brodovlasnika, tj. uzeto je da čekanje

na vez pada na teret naručitelju u brodarskom ugovoru. Službajna okolnost da se brod u sporu "Leonis" nalazio na maloj udaljenosti, nekoliko brodskih dužina od veza, dopustila je doduše sucima, napose Kennedy L.J., da postavi i neka opća načela, ali i ta opća načela su opet dopuštala da se njihova izreka u njima ograniči činjeničnim stanjem na koje se odnosila. Ipak načelo je glasilo vrlo općenito, naime da je brod stigao kad se nalazi na onom dijelu unutar imenovane luke na kojem može biti na raspolaganje naručitelju i na kojen je brod, što se njega tiče na raspolaganje krcatelju za krcanje. Buckley L.J. je u slučaju "Leonis" govorio nešto manje odlučno, jer je isticao da za to da brod bude "arrived ship" nije dovoljno da bude u bilo kojem dijelu luke, nego da je potrebno da bude u takvom dijelu luke koje je pravo mjesto ("proper place") za krcanje ili iskrcavanje. Kako je predsjednik vijeća u slučaju "Leonis" (Lord Alverstone C.J.) samo rekao da se slaže s oba votanta, moglo je biti i dalje sporno što se zapravo razumijeva pod "arrived ship", naime gdje se brod mora nalaziti.

Do zauzimanja jednoga drukčijeg, za brodovlasnika nepovoljnijeg stajališta došlo je u slučaju "The Aello" (1961). U tom sporu je brod čekao na udaljenosti od 22 milje od veza, a na toj udaljenosti je in concreto bio zaustavljen općom privremenom mjerom lučkih organa koja se odnosila na sve brodove njegove vrsti. Prvostepeni sud, Apelacioni sud i većina vijeća u Kući lordova sudili su i to na temelju primjene precedenta "Leonis" (koji se bio zaustavio kod Apelacionog suda tj. nije išao do Kuće lordova) no s tumačenjem kakvo je dao precedentu "Leonis" u slučaju "Aello" u Apelacionom sudu Parker L.J. (kasnije član Kuće lordova). To tumačenje bilo je zasnovano najprije na tome što je udaljenost u "Leonis" bila neznatna, a u "Aello" 22 milje, no napose na tome da se uzele kao da iz votuma Kennedy L.J. i Buckley L.J. u "Leonis" slijedi da brod mora biti u dijelu luke u kojemu se može krcati, iako ne mora biti baš na vezu. Zbog toga je u "The Aello" (1961) većina vijeća zauzela stajalište: kad brod nije u onom dijelu luke u kojem se može vršiti krcanje ili iskrcavanje, nema ni stignulog broda.

Nakon slučaja "The Aello" sudjeno je u slučaju "The Delian Spirit" (1971) tako da je izrečeno da je brod stigli brod i onda kad čeka izvan lukobrana luke na 1 i pol milje udaljenosti, ako je na raspolaganje krcatelju, pa je vijeće Apelacionog suda (Lord Denning M.R, Fenton Atkinson L.J. i Sir Gordon Wilmer L.J.) smatrao da tako sudi u skladu s precedentom "Leonis" (1908), jer se radi o činjeničnom stanju koje je izvan dosega precedenta "The Aello" (1961) budući da je udaljenost od veza razmjerno neznatna (1 i pol milje prema 22 milje). (Tekst v. LLR 1971,2, str.506. i ovaj periodik br.52, str.40 i bilješka str.43.)

Ponovo je isto pitanje, naime kada je brod "arrived ship", došlo do izražaja u slučaju "Johanna Oldendorff". Ovdje je brod stigao u luku Liverpool/Birkenhead i morao čekati na sidrištu u području podvrgnutom lučkoj oblasti te luke na temelju individualne naredbe lučkog organa dok ne dobije vez, pa je naručitelj smatrao da treba na taj slučaj primijeniti precedent "The Aello" (1961). Nadarbitar ("Umpire") je sudio, kako je već rečeno, u korist brodovlasniku, ali s time da je to zavisno od odgovora suda na pitanje o tome kada počinju teći stojnice.

Prvostepeni sudac (Donaldson J.) i većina Apelacionog suda (Buckley L.J. i Roskill L.J.) smatrali su da su vezani precedentom "The Aello" i sudili u korist naručitelju, ali je u drugostepenom sudu Lord Denning M.R. kontravotirao smatrajući da se i ovaj slučaj može distinguirati od "The Aello". (V. tekst LLR 1972, 2, str.292.) Suci su dakako smatrali da je pravilo precedenta "Leonis" sada onakovo kakvo je dano tumačenjem Parker L.J. i sudac većine u Kući lordova, iako je manjina (Lord Radcliffe i Lord Cohen) davala "Leonisu" drukčije tumačenje. Lord Denning M.R. je pak želio distinguirati precedent "Te Aello" na temelju nekoliko razloga: a) Činjenično stanje u "The Aello" je bilo karakterizirano po tome što je brod morao čekati izvan unutarnje luke Buenos Airesa radi njene preopterećenosti, a na što nitko nije mislio kao mogućnost u času zaključivanja brodarskog ugovora. Naprotiv u "Johanna Oldendorff" je brod stigao na jedino mjesto čekanja u luci Liverpool/Birkenhead. b) Kuća lordova nije kanila mijenjati pravo kako je normalno u "Leonis", jer su se svi članovi Kuće lordova pozivali na slučaj "Leonis" i htjeli taj slučaj primijeniti, kako im je i bila dužnost jer je taj slučaj spominjan s odobravanjem u prijašnjim slučajevima. c) Dictum Parker L.J. po kojemu mjesto čekanja mora biti unutar dijela luke u kojem se vrši krcanje ili iskrcavanje samo su dva lorda izrično potvrdila, a jedan od većine nije to učinio, pa je tako zapravo većina otklonila to načelo. Naročito je istakao da je "Delian Spirit" (v. gore) svakako riješen suprotno tom dictumu (Parker L.J. u "Aello"). d) Konačno radi se o "port charter party", a ne o "dock" ili "Berth charter party", a kako u luci Liverpool/Birkenhead nema drugog mjeseta za čekanje brodova, značilo bi da su za tu luku sve "port charter parties", "dock" ili "berth" C/P.

Apelacioni sud je dopustio žalbu na Kuću lordova, jer je očito bilo da se radi o pitanju u kojem su jako podijeljena mišljenja. S jedne strane nadarbitar, ali i svi suci koji su smatrali da postojiće tumačenje slučaja "The Aello" ne zadovoljava potrebe prakse, a i potpuna nesigur-

nost kada će jedan brod biti "arrived ship" zahtijevali su konačno stajalište Kuće lordova.

Rasprava u "Johanna Oldendorff" je u Kući lordova trajala 22, 26, 27, 28, 29.III i 2.IV 1973, a presuda je izrečena 18.VII 1973. Lord Morris-of-Berth-Y-Gest pokušao je distinguiranjem slučaja "Aello", analogno postupku Lorda Denninga M.R. u Apelacionom sudu, da izbjegne stavljanje van snage jednog obaveznog precedenta. Ostali članovi vijeća pošli su drugim putem. Lordovi Reid i Diplock i Viscount Dilborne potankom analizom tekstova judikata u osnovnom precedentu "Leonis" utvrdili su da je u njemu sadržano načelo da čekanje broda u luci kraj ovisnosti toka stojnica od toga da li je brod stigli brod ide na teret naručitelju u brodarskom ugovoru na putovanje. Medjutim argumentacija sudaca u slučaju "Leonis", pa i ona Bretta M.R. u precedentu iz 1885. upućuju na to da se mora raditi o uobičajenim mjestima za čekanje. Iстично je i to u votumima da je do 1957.ovo bilo nesporno, ali da se onda stvar poremetila u sporu "Aello" rješidbom K.L. u tom sporu. Rješidba "Johanna Oldendorff" vraća opet sve u stari kolosijek, naime vraća prihvaćenom tumačenju precedenta "Leonis" (1908) do slučaja "Aello". Rezultat je da kod brodarskih ugovora na putovanje u odredjenu luku ("port charter party") kad je brod na mjestu na kojem uobičajeno brodovi čekaju na vez, vrijeme pada na teret naručiteljev, a ako se brod nalazi na mjestu koje za čekanje brodova na vez nije uobičajeno, vrijeme pada na teret naručiteljev. U oba pravca protudokaz je dopušten protiv te pretpostavke, pa će krcatelj moći dokazivati da njemu nije bio brod na raspolaganje za krčanje kad je bio na uobičajenom mjestu za čekanje, jer su postojele neke izvanredne okolnosti koje su to sprečavale, a brodovlasnik (brodar) moći će dokazivati da je i na neuobičajenom mjestu brod bio na raspolaganje naručitelju. Ovo su Lord Reid i Lord Diplock, pa i Viscount Dilborne izričito rešili. U njihovoj egzegetskoj borbi da dodju do toga rezultata, a da ne diraju ništa osim vlastite rješidbe "Aello" je zanimljivo da u osnovnom precedentu "Leonis" nije bilo jasno da li je načelo tako kako ga je Kennedy L.J. formulirao postalo obavezno, budući da ga nije jednako formulirao Buckley L.J., drugi votant u "Leonis", a predsjednik vijeća Lord Alverstone C.J. je naprosto rekao da se slaže s votantima. Ovdje je bio upravo klasičan slučaj poteškoća s interpretacijom precedenta, ali je zanimljivo da se praksa do "Aello" držala Kennedy L.J., odnosno njegova teksta.

Istina je da se distinguiranjem slučaja "Johanna Oldendorff" od slučaja "Aello" mogao postići analogan rezultat. Medjutim jedan od razloga distinguiranja bio bi u tome što su samo Lord Jenkins i Lord Morris (koji je upravo u ovom vijeću bio tako distinguirati) glasali za tumačenje Parker L.J. u

Apelacionom sudu izreke iz "Leonis" u slučaju "Aello", a takav način distinguiranja je za sigurnost prakse vrlo nepouzdan. Poznato je kako je na taj način domet "Donogue v. Stevenson" (1932) kasnije znatno sužen, upravo iz izvodjenja razlika u votumima Lorda Atkinsai drugih članova vijeća u spomenutom sporu. Stoga je put kojim je vijeće u ovom slučaju pošlo mnogo sigurniji, a ujedno pokazuje kako je bila korisna deklaracija od 1966, koja je najvišoj sudskoj instanci Velike Britanije omogućila jednak postupak s precedentima koji od početka primjenjuje Vrhovni sud SAD. S pravno-teoretskog stajališta je to odstupanje od deklarativne teorije precedenata, ali je u skladu sa stvarnim stanjem stvari, naime pravo stvarajućom ulogom sudova zemalja common law-a.

Carver-Colinvaux (Carver's Carriage by Sea, sv.2, 12. izd. 1971, str.1080) nalazi da je votum Parker L.J. u "The Aello" logičan nastavak na votum Buckley L.J. u "Leonis", jer se citira votum ovoga potonjeg tako da ograničava pojam komercijalnog područja luke na "uobičajeno mjesto za krcanje u luci", a s tim votumom Buckley L.J. se suglasio Lord Alverstone C.J., kao predsjednik vijeća. Očito je stoga većina (4:1) u vijeću Kuće lordova u "Johanna Oldendorff" imala posve pravo kada je odustala od distinguiranja "The Aello" i pošla ukidanjem pravila toga precedenta, jer je tako osigurala jednodušnost u tumačenju dometa "Leonis" (1908) u odredjivanju pojma "arrived ship", onako kako je to praksa shvaćala i kako je Carver uostalom prije "Leonis" (1908) načelo postavljao i kako ga je u "Leonis" citirao Kennedy L.J. (v. Carver, str.1C79) pozivanjem na Carvera. Rezultat je da se sada prema shvaćanju engleske judikature taj pojam mora tumačiti tako da komercijalno područje jedne luke određuje uobičajenost da tamo čekaju brodovi, a ne više neobični kriterij da se tamo gdje brod čeka mora i moći vršiti operacija krcanja i iskrcavanja.

E.P.